

Երեւան

ՀՈԳՈՒ ԾՈՒՅԼՈՒԹՅԱՄԲ

1985 թվականի հուլիսի 20-ին լրանում է ազգային բարերար Գալուստ Կյուլպենկյանի մահվան երեսնամյա տարելիցը: Սերնդափոխության օրինաչափությամբ երեսուն տարին առավելաբար մթազնումի և մոռացության ծամանակ է, իսկ Գալուստ Կյուլպենկյանի անունն այս երեսուն տարիներին դուրս եկավ ազգային շրջանակներից և վերաճեց միջազգային բարերարի համբավի:

Կեսարիայի Թալաս գյուղաքաղաքում ծնված պատանին պարմանալի վճռականությամբ հաղթահարեց իր և իր սերնդի առաջ լեռնացող դժվարությունները և քայլ առ քայլ հասավ ինքնահաստատման: Գործարար և շրջահայաց հայը հետպիտե ամրապնդեց իր նյութական հնարավորությունները և միջազգային ասպարեզ դուրս եկավ: «Գալուստ Կյուլպենկյան, միջազգային տնտեսական կեանքի մեջ հռչակուած անունն սը դարձաւ, տակաւին իր երիտասարդութեան տարիներէն, իբրև փայլուն իմացականութիւն և տաղանդաւոր գործարար անձնաւորութիւն: Շնայթրէն պայծառ իր միտքը, իր բարոյական ամուր նկարագիրը և աշխատանքի ստեղծարար կիրքը՝ առաջնորդեցին Վինք յաջողութենէ յաջողութիւն, որով իր կեանքի վերջալոյսին, ան հանդիսացաւ իր ժամանակի մեծագոյն դէմքերէն մին, տնտեսական միջազգային բեմի վրայ», գրում էր Վեհափառ Հայրապետը Գալուստ Կյուլպենկյանի ծննդյան հարյուրամյակին նվիրված կոնդակում:

Սակայն Գալուստ Կյուլպենկյանը ճեղքեց իր ժամանակի սահմանները և դեռ պիտի շարունակի իր երթը ժողովուրդների հիշողու-

թյան մեջ, որովհետև ոչ միայն իմացավ ինչպէ՞ս ունենալ, այլ նաև ինչպէ՞ս բաշխել: «Ինչ օգուտ ունի մարդը, եթե ամբողջ աշխարհը շահի, բայց կորցնի իր անձը», այսինքն իր հոգին գերի դարձնի իր ունեցվածքին, հարցնում էր Քրիստոս: «Ինչ կարող է ունենալ մարդը իր անձի դիմաց» (Մարկ. Ը 37): Եվ Գալուստ Կյուլպենկյանը գտավ կյանքի կարևորագույն բարոյական սկզբունքներից մեկը. ոչ ոք չի կարող մեծ լինել, առանց հոգեկան առաքինության, եթե նույնիսկ ամբողջ աշխարհն է շահել: Հարուստներ շատ կան, նաև մեր ազգի վաճակներից: Բայց շատ-շատերին տանջում է ավետարանական հարցը.

«Տացո՞ւք, թե ոչ տացուք» (Մարկ. ԺԲ 14), նույնիսկ երբ անվանապես դիմում ես նրան ազգային այս կամ այն կարիքը հոգալու: Գալուստ Կյուլպենկյանը չունեցավ այդ հարցի հոգեկան տագնապը, որովհետև ինքը ապրեց իր ժողովրդի կարիքներով և առատաձեռն բաշխումով, հոգու շնայությամբ տրվեց իր ժողովրդի կարիքները դարմանելու համար: Իսկ այդ կարիքները շատ էին. Եղեռնից փրկված և աշխարհով մեկ սփռված ժողովուրդը վերակենդանանում էր, ազգային վերականգնում էր ապրում, իսկ հայրենի հողի վրա նոր Հայրենիք էր կառուցում: Ժողովրդին լուսավոր միտք էր պետք և լուսավորություն՝ դպրոց և գրադարան, ժողովրդին հոգևոր կայունություն էր պետք՝ եկեղեցի: Եվ Կյուլպենկյանը, «Ձի օրինակ մի ետ ձեպ» (Յովհ. ԺԳ 15) իր ունեցվածքից բաժին հանեց ոչ միայն իր ժողովրդին, այլև ուրիշներին: Նա հավատում էր քրիս-

տոսավանդ խոսքին. «Տուք, և տացի ձեզ» (Ղուկ. 2 38):

Գալուստ Կյուլպենկյանը առանձնապես առատաձեռն եղավ Մայր Աթոռի նկատմամբ: Նա քաջ գիտակցում էր Էջմիածնի կարևոր դերը մեր ժողովրդի կյանքում, և մեծագույն ջանքերով օժանդակեց Էջմիածնի Մայր տաճարի վերանորոգմանն ու բարեկարգմանը: Պատահական չէր, որ Վեհափառ Հայրապետը դեռևս 1958-ին իր եռամյա գործունեության Վեհաժողովում Գալուստ Կյուլպենկյանի մասին ասում էր. «Երանի անունը, որ սուրբ հիշատակ մը ունին արձանագրված Ս. Էջմիածնի հապարամյա այս քա-

րերուն և հայ ժողովուրդի սրտին վրա»:

Այսօր, երբ երեսուն տարիներ են անցել մեծահամբավ հայի մահվան օրերից, Գալուստ Կյուլպենկյանը կենդանի է առավել, քան երբեք, որովհետև նրա հաստատած հիմնադրամն ու բարեսիրական հիմնարկությունը միջազգային բարերարի համբավ են ապահովել նրա համար: Մեր ժողովուրդը նույնպես բարձր արժանապատվության զգացումով է հիշում նրա անունն ու պայծառ հիշատակը, որպես ազգային բարերար:

«Յախտենական յիշատակն արդարոց օրինութեամբ եղիցի»:

